

DEPREM VE BİLİM

İnsanoğlu sürekli unutsa da dođa, gúcünü her fırsatta göstermeye devam ediyor. Türkiye’de 2023’ün 6 Şubat’ında meydana gelen depremler, ülkenin önemli kesimini büyük oranda etkiledi. Ölü ve yaralı sayısının çokluğu, yıkılan binaların görüntüsü, yerleşim yerlerinin tahrip olması yalnız ülkemizi değil tüm dünyayı derinden sarstı. Ülkedeki her dođa olayı gibi bu da etki alanı dâhilinde çokça konuşuldu. Hatta çoğunlukça “Asrın Felaketi” olarak adlandırıldı. Olay anından itibaren tüm televizyon kanallarında yardım kampanyaları düzenlendi. Depremın yaralarını sarmak için ülke içi ve dışından çokça etkinlikler yapıldı. Yardımlar toplandı. Televizyon kanallarında konuyla ilgili bilim insanları halkı ve yetkilileri uyardı. Konunun dışındaki düşünce insanları da aylarca deprem konusunda tartıştılar. Deprem bölgesindeki insanlar büyük oranda başka şehirlere tahliye edildi. Okullar kapandı. Yalnız bölgedeki değil tüm ülkedeki üniversiteler, tıpkı pandemi dönemindeki gibi, uzaktan eğitime geçti. Üniversite yurtları deprem mağdurlarına tahsis edildi. Ancak belli bir süre sonra önceki doğal afetler gibi bu da gündemden düştü ve unutuldu.

Ülkenin en önemli gündemi haline gelen bu olayla ilgili gerek televizyonlarda gerek yazılı basında ya da sosyal medyada hemen herkes fikir yürüttü. Büyük bir kitleyi etkileyen depremin acısıyla fikir yürütenler çoğunlukla sorumlu aradılar ve bu konuda en çok da çürük binaları yapanlar işaret edildi. Deprem sonrasında ülke içinden ve dışından gelen kurtarma ekiplerinin faaliyetleri çoğunlukla canlı yayında dünyayla paylaşıldı. Bu yayınlarda yapılan her kurtarma faaliyeti “mucize” olarak adlandırıldı. Resmi açıklamalarla ölü sayısı kamuoyu ile paylaşıldı. Bu açıklamalar toplumdaki gerginliği de arttırdı. Sonuç olarak bu süreçte toplumun direnci zayıfladı.

Öte yandan Türk ulusunun zor zamanlarda birlik olma ve teşkilatlanma karakteri bir kez daha kendini gösterdi. Ülkenin hemen her yerinden insanlar toplumsal bir refleksle elinden geldiğince felaketzedelere yardıma koştı. Köylerden, il ve ilçelerden yardım konvoyları aşırıya varan bir şekilde bölgeye hareket etti. Depremzedeler misafir edildi.

Sonuç olarak Türkiye, bir deprem ülkesi olarak yine ağır bir sınavdan büyük yaralarla çıktı. Ülkemiz, bu musibetten ne derece ders alacaktır, bunu zaman gösterecek ama sürecin gösterdiği kadarıyla geleceğe dair umutlu olmak zor. Bu umutsuzluğu gösteren en önemli durum ise ülkedeki bilim insanlarına gösterilen değerdir. Deprem sürecinde ekranlardaki tartışmalara bakıldığında konuyla ilgili bilim insanlarının önceki uyarılarının dinlenmemesinden yakındıkları görüldü. Hemen her televizyon kanalına çıkan bu uzmanlar, ülkenin gerçeklerine işaret ederek depremlerin Türkiye’de sürpriz olmadığını söyledi. Bu uzmanlar, ülkenin depremle ilgili hazırlıklarının son derece yetersiz olduğunu ısrarla vurguladı. Gelecek depremlerin belki daha şiddetli olarak daha büyük kayıplara neden olabileceğini, bu yüzden ülkede büyük bir zihniyet değişikliğine ihtiyaç olduğunu söylediler.

Son yıllarda hızla çoğalan üniversitelerin kuruluş süreçlerini tamamlayıp ülke ve dünyaya dair bilimsel üretkenliklerini göstermesi beklenmektedir. Üniversitelerin belki de en önemli işlevi insan ve toplumların doğayla barışık olarak bilimin ışığında yaşam pratiklerini güçlendirmek olmalıdır. Ülkelerin kalkınmaları ve gelişen dünyaya ayak uydurmaları konusunda da üniversitelerin önemli sorumlulukları olmalıdır. Bütün bunlar için bilim ve eğitime hem devletin hem de toplumun azami derecede önem vermesi gerekir. Bilim adamının söz ve yazılarının değerli olması toplumların gelişmesi ve aydınlanması için son derece önemlidir.

Hars Akademi dergisi, Haziran 2023 sayısında deprem ve bilim konusuna odaklanmıştır. Her türlü doğal afetin olağan olduğuna inanarak afetlere hazırlıklı olmanın önemine işaret etmektedir. Doğayla mücadelenin doğaya karşı değil doğayla barışık ve birlikte yapılması gerektiğini önerir.

Bu sayı için başta yazarlarımıza, kıymetli zamanlarını ayırarak yazıları değerlendiren hakemlerimize, dergi kurullarına teşekkürü borę biliriz.